

Behajthatatlan követelés miatti áfa csökkentés lehetősége

Az áfatörvény 2020. január 1-jén hatályba lépő módosítása [1] lehetőséget teremt az adóalanyok számára, hogy önellenőrzés keretében az általános forgalmi adó alapját utólag csökkentsék a behajthatatlan követélesként elszámolt ellenérték egészének vagy részének adót nem tartalmazó összegével. Ennek feltételei vannak, melyeket szintén az áfatörvény határoz meg.

Az adóalap-csökkentés elszámolása eladói oldalon érinti az adóalany partnerét, az adóalany vevőt is.

I. Első lépésként mérlegelni kell, hogy az adott követelés megfelel-e a behajthatatlan követelés áfatörvényben meghatározott fogalmának.

Mi a behajthatatlan követelés az áfatörvény alkalmazásában?

Az áfatörvény meghatározása értelmében ¹²¹ „behajthatatlan követelés: termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás alapján keletkezett, követélesként fennálló ellenérték vagy részellenérték adót is tartalmazó összege, amelyet a termék értékesítője, szolgáltatás nyújtója ekként számol el nyilvántartásában az alábbi okok valamelyike alapján:

- a) a követelésre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet vagy a talált fedezet azt csak részben fedezi,
- b) a követelést a hitelező a csődeljárás, a felszámolási eljárás, az önkormányzatok adósságrendezési eljárása során egyezségi megállapodás keretében elengedte,
- c) a követelésre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet, feltéve, hogy a felszámolás kezdő időpontja óta legalább 2 év telt el,
- d) a követelésre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor vagyontelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet.”

Az általános forgalmi adózás rendszerében nem a számviteli törvény fogalma irányadó elsődlegesen, hanem a fenti meghatározásra kell figyelemmel lenni, amikor az adóalap-csökkentés lehetőségét mérlegeljük. Ebből látható, hogy **lényegében akkor nyílhat lehetőség**

adóalap-csökkentésre ezen a jogcímen, ha már nyilvánvaló, hogy a követelés nem fog megtérülni, vagyis véglegesen behajthatatlanná vált.

A fogalom-meghatározásból fakadó fontos körülmények, követelmények Behajthatatlan követelés címén az áfatörvénybeli definícióra figyelemmel az alábbi körülményekre tekintettel csökkenthető az adó alapja:

- A „termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás alapján keletkezett” és „a termék értékesítője, szolgáltatás nyújtója ekként számol el” szövegfordulatokból együttesen következik, hogy az adóalap-csökkentés lehetőségével élni kívánó adóalany által teljesített ügyletnek kell a követelés alapjául szolgálni. Ha például egy adóalany, egy másiktól követelést vásárolt, és ezt a megvásárolt követelést nem tudja részben vagy egészben behajtani az adóstól, akkor a követelést megvásárló személy erre, az általa sem behajtható ellenértékre (részellenértékre) az adóalap utólagos csökkentésének lehetőségével nem élhet, behajthatatlan követelésre alapozva.
- Nem alkalmazhat adóalap-csökkentést az adóalany, ha a követelése nem az áfatörvény szerinti termékértékesítésből, szolgáltatásnyújtásból fakad, hanem például elszámolási kötelezettséggel átvett pénzüsszeg meg nem fizetéséből.
- Az „ekként számolta el” fordulatból következően az adóalapját csökkenteni kívánó adóalanynak a kérdéses összeget behajthatatlan követelésként kell bevezetnie az áfa nyilvántartásába.
- Az „adót is tartalmazó összege” szövegezésből következően fordított adózás alá eső ügyletek esetében nem alkalmazható a rendelkezés. Fordított adózás alá eső ügyletek esetében a nem fizető vevő kötelezett az adófizetésre, ezért ő maga nem csökkentheti az adóalapot a saját nem fizetésére hivatkozva, az ügyletet teljesítő fél kintlévősége pedig adót nem tartalmazó összeg, vagyis esetében nem merülhet fel általa megállapítandó adó, amit csökkenthetne.
- A meghatározásban szereplő „követelésként fennálló” fordulatból eredő fontos követelmény, hogy fennálló követelésről legyen szó, e tekintetben azonban nem a számviteli elszámolás a döntő. Ha egy követelés az adóalanynál ténylegesen megszűnt, mert például azt eladta, az áfatörvény alkalmazása szempontjából nem beszélhetünk fennálló követelésről, és így a behajthatatlan követelés fogalmának nem tud megfelelni.

Ügyvezető: Nagy László
Székhely: 4026 Debrecen, Bethlen utca 10-12/C 3/17.
Telefonszám: +36 52 789 413, +36 30 967 6355
E-mail cím: pygmyteam@pygmyteam.hu

A fogalom-meghatározásból következő körülményt, hogy véglegesen nem térült meg a követelés, a következő dokumentumokkal lehet alátámasztani:

- Az a) pont szerinti ok - „a követelésre az adós ellen vezetett végrehajtás során nincs fedezet vagy a talált fedezet azt csak részben fedezi” - esetében: nemleges foglalási jegyzőkönyv.
- A b) pont szerinti ok - „a követelést a hitelező a csődeljárás, a felszámolási eljárás, az önkormányzatok adósságrendezési eljárása során egyezségi megállapodás keretében elengedte” - esetében: az adott eljárást vezető bíróság által végzéssel jóváhagyott, e törvényekben foglalt követelményeknek megfelelő egyezségi megállapodás.
- Ac) pont szerinti ok - „a követelésre a felszámoló által adott írásbeli igazolás (nyilatkozat) szerint nincs fedezet, feltéve, hogy a felszámolás kezdő időpontja óta legalább 2 év telt el” - esetében: a felszámoló igazolása, nyilatkozata. E feltétel teljesüléséhez fontos az is, hogy a folyamatban levő felszámolási eljárás kezdő időpontjától - felszámolást elrendelő jogerős végzés Cégléletről honlapján történő közzétételének napjától - legalább 2 év teljen el. (Eddig a felszámoló nyilatkozatának birtokában sem lehet ilyen alapon behajthatatlan követelésnek minősíteni az adott követelést az áfatörvény alkalmazásában.)
- A d) pont szerinti ok - „a követelésre a felszámolás, az adósságrendezési eljárás befejezésekor vagyontelosztási javaslat szerinti értékben átvett eszköz nem nyújt fedezetet” - esetében: az eljárás befejezéséről, a vagyontelosztásról rendelkező iratok. [Az adott felszámolási, önkormányzati adósságrendezési eljárás befejeződik, és az eljárást lefolytató bíróság által jóváhagyott vagyontelosztási javaslat alapján az adóalapot csökkenteni kívánó adóalany (mint hitelező) részére járó vagyon nem nyújt fedezetet a követelésre. Kizárólag a vagyontelosztási javaslat alapján átvett vagyonnal (ha van ilyen) nem fedezett követelés (követelés-rész) tekintetében merülhet fel a behajthatatlannak minősítés az áfatörvény alkalmazásában e rendelkezés alapján.]

Ezek az említett dokumentumok az adott eljárásra jellemző, annak során keletkező dokumentumok.

II. Második lépésként meg kell vizsgálni, hogy megfelel-e, eleget tud-e tenni az adóalany az adóalap-csökkentéssel összefüggésben támasztott, áfatörvényben előírt további feltételeknek.

Az utólagos adóalap-csökkentés lehetősége érdekében az értékesítést teljesítő adóalanyra és annak vevő partnerére vonatkozó feltételeket az áfatörvény 77. § (7)-(10) bekezdései határozzák meg.

„Különös tekintettel a rendeltetésszerű joggyakorlás elvére, az adó alapja utólag csökkenthető a behajthatatlan követelésként elszámolt ellenérték egészének vagy részének adót nem tartalmazó összegével a következő feltételek együttes teljesülése esetén:

- a. az adóalany és a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője **független felek,**
- b. az adóalany a termék **beszerzőjét, szolgáltatás igénybevevőjét** a (8) bekezdésben meghatározottak szerint **előzetesen írásban értesíti,** kivéve, ha a termék beszerzője, szolgáltatás igénybevevője jogutód nélkül megszűnt,
- c. az adóalany **nem áll csőd-, felszámolási, vagy kényszertörlési eljárás hatálya alatt** a behajthatatlan követeléssel érintett bevallás benyújtásának időpontjában,
- d. a termék **beszerzője, szolgáltatás igénybevevője nem áll csőd-, felszámolási, vagy kényszertörlési eljárás hatálya alatt** a behajthatatlan követelésként történő elszámolás alapjául szolgáló termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás **teljesítésének időpontjában,** e. a termék **beszerzője, szolgáltatás igénybevevője nem szerepel a nagy összegű adóhiánnyal vagy a nagy összegű adótartozással rendelkezők adóhatóság holnapjáról lekérdezhető adatbázisában** a behajthatatlan követelésként történő elszámolás alapjául szolgáló termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás **teljesítésének időpontjában és az azt megelőző évben,**
- f. a termék **beszerzőjének, szolgáltatás igénybevevőjének adószáma** a behajthatatlan követelésként történő elszámolás alapjául szolgáló termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás **teljesítésének időpontjában nincs törölve,**
- g. az állami adó- és vámhatóság a behajthatatlan követelésként történő elszámolás alapjául szolgáló termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás teljesítésének időpontjáig **nem adott tájékoztatást az adóalany részére a terméket beszerző, szolgáltatást igénybevevő adókötelezettsége teljesítésének megkerüléséről,**
- h. a behajthatatlan követelésként történő elszámolás alapjául szolgáló termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás **ellenértéke megtérítésének esedékessége óta legalább egy év eltelt, és**
- i. a behajthatatlan követelésként történő elszámolás alapjául szolgáló termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás **ellenértéke más módon nem térült vagy térül meg.”**

Hogyan lehet ezeknek megfelelni ?

- **Az eladó és a vevő független felek** legyenek az adott értékesítés viszonylatában ^[3]. Ebből a szempontból az áfatörvény szerinti meghatározásra ^[4] kell figyelemmel lenni.

Eszerint nem független felek az olyan - jogilag egyébként egymástól független felek -, akik (amelyek):

- o egymás viszonylatában kapcsolt vállalkozások [a kapcsoltág fogalmát az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) 7. § 28. pontja határozza meg, tovább utalva a társasági adó törvényre];
- o közöttük névre szóló tulajdonosi (tagsági) jogviszony áll fenn;
- o közöttük az egyik fél a másik félnek vezető tisztségviselője vagy felügyelőbizottsági tagja;
- o közöttük az áfatörvény 6. § (5) bekezdése szerinti viszony (munkaviszony vagy azzal egyenértékű jogviszony) áll fenn;
- o egymás közeli hozzátartozói, vagy a felsoroltakban meghatározottak közeli hozzátartozója.

Ennek a feltételnek folyamatosan fenn kell állnia. Nincs mód adóalap-csökkentésre, ha a felek - az eladó és a vevő - jelenleg már független felek, de a korábbiak folyamán (akár a teljesítés időpontjában vagy azt követően) egymással az előzőekben említett jogviszonyban álltak.

- Az adóalap-csökkentés feltétele **a partner előzetes írásbeli értesítése is** ^[5]. (Ennek adattartalmáról nem itt, hanem külön pontban lesz szó.) Ebből következően nem elegendő sem a szóbeli értesítés, sem az utólagos tájékoztatás. Az értesítés alapján az adóalap-csökkentést elszámoló adóalany adós partnerének csökkentenie kell a levonható adóját az általa teljesen vagy részlegesen ki nem fizetett ügyletre tekintettel. A partner értesítésére vonatkozó feltétel teljesül, ha azt feladták, amit az eladónak megfelelően dokumentálnia kell (ehhez az áfatörvény nem határoz meg kritériumokat). Az értesítést nem kell feltétlenül tértivevénnyel kísélni, de hasznos lehet az ajánlott feladás. **Fontos**, hogy ha az üzleti kapcsolat már nem áll fenn, akkor is meg kell kísélni a partner értesítését, ilyen esetben a legutolsó ismert címére kell az értesítést megküldeni. Nem elfogadható, ha az adóalany tudottan nem valós címre küldi meg az értesítést. (Sérül a rendeltetésszerű joggyakorlás elve, vagyis nem teljesülnek az adóalap-csökkentés feltételei.) Az adóalap-csökkentést - az egyéb feltételek fennállása esetén - nem zárja ki automatikusan, ha a vevő időközben megszűnt, tekintettel arra, hogy az **értesítési kötelezettség alól kivételt jelent**, ha ismert, hogy a vevő jogutód nélkül megszűnt (törölték a cégnyilvántartásból).
- Az adóalap-csökkentést elszámolni készülő adóalanyal kapcsolatos követelmény (személyi feltétel), hogy a behajthatatlan követeléssel **érintett bevallás benyújtásának időpontjában** (mivel ez önellenőrzéssel végezhető, e feltétel az ezzel kapcsolatos önellenőrzés benyújtásának időpontját jelenti) **nem állhat csőd-, felszámolási, vagy kényszerítő eljárási hatálya alatt** ^[6]. Ha valamelyik eljárás az említettek közül már megindult az adóalanyal szemben az önellenőrzés benyújtásakor, behajthatatlan követelés címén nem jogosult az adóalapot csökkenteni. A végelszámolási eljárás ugyanakkor nem zárja ki a behajthatatlan követelésre alapozott adóalap-csökkentést.
- További feltétel, hogy az adóalapot csökkenteni kívánó adóalany nem kapott, ne kapjon

Ügyvezető: Nagy László
Székhely: 4026 Debrecen, Bethlen utca 10-12/C 3/17.
Telefonszám: +36 52 789 413, +36 30 967 6355
E-mail cím: pygmyteam@pygmyteam.hu

a behajthatatlan követelésként történő elszámolás alapjául szolgáló értékesítés teljesítésének időpontjáig a NAV-tól a **partnere kockázatoságára felhívó figyelmeztetést.** (Tájékoztatást arról, hogy a vevő fél az adókötelezettsége teljesítését vélelmezhetően megkerüli ^m.)

- A **nem fizető fél, a vevő személyét illetően is támaszt feltételeket az áfatörvényt** a behajthatatlan követelésként történő elszámolással összefüggően. Ezeknek teljesülése a termékértékesítő, szolgáltatásnyújtó adóalany adóalap csökkentésének a feltételei (vagy akadályai, ha nem teljesülnek). **Nem csökkenthető** behajthatatlan követelés jogcímén az adó alapja, ha a nem fizető partner
 - a vele kötött ügylet **teljesítésének időpontjában:**
 - csőd-, felszámolási vagy kényszertörlési eljárás hatálya alatt állt ^[9], vagy
 - adószáma törölve van ^[10],

- valamint akkor sem, ha az ügylet **teljesítési időpontjában és az azt megelőző egy évben** szerepel a nagy összegű adóhiánnyal vagy nagy összegű adótartozással rendelkezők adóhatóság honlapjáról lekérdezhető adatbázisában

Az adószám a NAV honlapján elérhető adatbázisban ellenőrizhető. Általánosan irányadó, hogy alapvetően az ügylet megkötésekor kell, célszerű, a gazdasági életben általánosan elvárható kellő körültekintéssel eljárni, és ennek keretében a partner adószámát ellenőrizni. Ha például a beszerző, igénybevevő adószámát a teljesítést megelőzően törölték, de a teljesítést megelőzően azt újra megállapították, ez nem zárja ki az adóalap-csökkentést. Az adóalap-csökkentés végrehajtása érdekében amennyiben az adóalany a partnere adószámát illetően utólag is meg kíván győződni arról, hogy az ügylet teljesítési időpontjában az adószám törölt volt-e, az alábbiakra szükséges figyelemmel lenni: Az Art. alapján közzéteendő szankciós jelleggel törölt státuszban nyilvántartott adószámok ^[12] listájában kizárólag azok az adószámok szerepelnek, amelyeket a lekérdezés időpontjában ekként tart nyilván a NAV. Ez naponta frissül. **Az Igazságügyi Minisztérium által üzemeltetett Cégszolgálati lekérdező felületen (<https://www.e-cegjegyzek.hu>) az adószám törzsszám részének feltüntetésével nyilvános információként jelenik meg, ha az ügyfél adószámát az adóhatóság szankciós jelleggel törölte.** Az erre vonatkozó információkat a cégjegyzék 21. rovata tartalmazza, ahol a másolati adatok lekérésével lehetőség nyílik arra,

hogy az adószám változásának időben egymás utáni folyamatát is megtekinthesse a kérelmező. Ugyanez a rovat tartalmazza továbbá az adószám szankciós törlése illetve ennek közzététele időpontját is.

A nagy összegű adóhiánnyal ^[13] vagy a nagy összegű adótartozással ^[14] rendelkezők - az adott ügylet teljesítési időpontjára visszamenőlegesen - lekérdezhető adatbázisát a NAV a honlapján elérhetővé teszi 2015. január 1-jére visszamenőleg.

Figyelem! A felek személyét illetően meghatározott feltételekkel összefüggően teljesítés időpontnak az áfatörvény szerinti teljesítés minősül, főszabály szerint, amikor az ügylet tényállásszerűen megvalósul.

A „megelőző egy év” alatt 365 napot kell érteni ebből a szempontból, nem naptári évet. A

bevallás benyújtásának pedig ténylegesen az önellenőrzés benyújtásának napja tekintendő, nem annak benyújtási határideje.

- Az adóalap-csökkentés lehetőségének további feltétele, hogy az ellenérték megfizetésének esedékessége óta legalább egy év elteljen ^[15].
- Az adóalap csökkentésének feltétele az is, hogy az adóalany számára az ellenérték nem térül vagy térült meg ^[16]. azaz **más módon nem jutott vagy jut(hat) hozzá a behajthatatlan követelésnek minősülő összeghez, sem a múltban, sem a jövőben.** Ha az adóalany számára például kezességvállalás vagy bankgarancia, vagy biztosítás révén megtérül, megtérülhet a követelés, nem teljesül ez a feltétel. E feltétel teljesüléséről az adóalany **nyilatkoznia kell az adóhatóság felé ^[17]. Erre az áfabevallásban, a behajthatatlan követelés elszámolásához kapcsolódó nyilatkozatok céljára kialakított nyomtatvány-részben, annak erre rendszeresített rovatában lesz mód. Ennek kitöltését útmutató segíti.**

Értelemszerűen nem adódhat adóalap-csökkentési lehetőség abban az esetben sem, ha a teljesítés után az adóalany az általános forgalmi adót nem vallotta be és fizette meg a költségvetés felé.

A partnernek küldött előzetes írásbeli értesítés, mint az egyik fontos feltétel, ^[18] adattartalma a következő :

- A behajthatatlan követelésként történő elszámolás oka. Az értékesítő adóalany **az ekként való könyvelés indokát kell feltüntetni. Fontos itt is kiemelni, hogy ez alatt csak az áfatörvény értelmező rendelkezései között nevesített ok valamelyike fogadható el (így pl. a követelés elévülése - amely számviteli szempontból a követelés behajthatatlanságát jelenti - nem lehet ilyen ok az áfatörvény alkalmazásában).**
- Azon számla sorszáma, amely az adóalap-csökkentéssel érintett termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást tartalmazza.
- A behajthatatlan követelés összege, amelyet meg kell bontani ellenérték (részellenérték), valamint az arra jutó adó összegére.
- Az az adóalap-csökkentést elszámolni kívánó adóalany **kifejezetten nyilatkoznia kell az értesítésben arról, hogy a megjelölt ellenérték adót nem tartalmazó összegével az adó alapját utólag csökkenti.**

Fontos, hogy az áfatörvényben előírt összes feltételnek együttesen teljesülnie kell ahhoz, hogy az adóalap-csökkentést ezen a jogcímen az értékesítő adóalany megvalósíthassa, elszámolhassa.

E mellett figyelemmel kell lenni a rendeltetészerű joggyakorlás elvére, visszaélészerűen nem kerülhet sor a csökkentésre.

Az áfatörvény rendelkezései az adóalany vevőkkel bonyolított ügyletekkel kapcsolatos adóalap-csökkentés esetkörüire vonatkoznak.

Fontos, hogy a behajthatatlan követelésen alapuló adóalap-csökkentés gyakorlása során a fizetendő adó alapja nem módosítható elévült időszakot érintően.

III. Harmadik lépés - Az adóalap-csökkentés elszámolása, bevallása, nyilatkozat teljesítése

Az értékesítő, az adóalap-csökkentést elszámoló adóalany feladatai

Az adóalany a behajthatatlan követelésre alapozott adóalap-csökkentését nem az aktuális, a csökkentés elszámolásának időpontját tartalmazó áfabevallásban végezheti el, hanem **önellenőrzés keretében**. Ennek oka, hogy az áfatörvény adóalap és fizetendő adó utólagos csökkentésének elszámolására vonatkozó (önellenőrzés mellőzését és az aktuális/megjelölt adómegállapítási időszakban történő elszámolást lehetővé tevő) rendelkezései ^[20] között nem szerepel ez a tényállás. A behajthatatlan követelés miatti adóalap-csökkentés értesítési kötelezettséggel jár, **nem igényel azonban számlahelyesbítést vagy érvénytelenítést**. A felek között a teljesítés, a ki nem fizetett ellenérték követelhetősége ugyanis változatlanul fennáll. A partner korrekciójának alapját megfelelően szolgálja az előzőekben említett előzetes írásbeli értesítés.

Az önellenőrzést az önellenőrzéssel érintett időszakra vonatkozó, az adott évre rendszeresített áfabevallás keretében, az adott tárgyévi bevalláshoz kialakított **nyilatkozattétel kíséretében** végezhetik el az adóalanyok. A nyilatkozatokat az áfabevallás részeként rendszeresített nyomtatvány-részben kell megtenni. Erre nemcsak a 2020 évi, a 2065 számú bevallás, hanem a 2016 - 2019 évek bevallásai is fel lesznek készítve.

Az adóalapot csökkenteni kívánó adóalanyoknak a nyomtatványon nyilatkozni kell :

- a behajthatatlan követelésként történő elszámolás okáról,
- az érintett ügyletről kiállított számla sorszámáról,
- az adóalap-csökkentés összegéről,
- a termékbeszerző, szolgáltatás igénybevevő nevről, adószámáról, valamint
- arról hogy az ügylet ellenértéke más módon nem térült meg számára.

Ismételten felhívjuk a figyelmet arra, hogy abból következően, hogy a nyomtatványon a feltüntetendő adatok között a termékbeszerző, szolgáltatást igénybevevő adószámát is fel kell tüntetni, **adószámmal nem rendelkező, nem adóalany partner esetében behajthatatlan követelés jogcímén az adóalap nem csökkenthető.**

Mi a teendő, ha utóbb, az adóalap-csökkentés elszámolását követően a vevő mégis fizet?

Az áfatörvény azt is rendezi, hogyan kell eljárni, ha az adóalany partnere, a vevő az adóalap korrekciójának elvégzését követően **mégis fizet, megtéríti a korábban ki nem fizetett ellenértéket vagy annak egy részét.** Ez a körülmény ismételt önellenőrzést és ennek keretében adóalap növelést (a csökkentett adóalap visszarendezését) von maga után. Erre utal az áfatörvény ezzel kapcsolatos rendelkezése ^[22], melynek megfogalmazása szerint **a megtérített ellenérték vagy részellenérték adóval csökkentett összegének erejéig az adóalap utólagos csökkentése nem alkalmazható.** Az ismételt önellenőrzést az adóalanyak ebben az esetben is az áfabevallásban, az erre a célra rendszeresített nyomtatványrészben, **nyilatkozattétellel kell kísélni**, amelyen a beszerző partnere nevét, adószámát és a megtérített ellenérték, részellenérték adóval csökkentett összegét kell feltüntetnie.

A levonható adó korrekciója a vevő oldalán

Az ügyletet teljesítő adóalany behajthatatlan követelés címén történő adóalap-csökkentésének következményeként szükségessé válik, hogy a másik oldalon, a vevőnél, vagyis a nem fizető adóalanynál az ügylethez kapcsolódóan eredetileg levonható adó is kiigazításra kerüljön.

Emiatt írja elő az áfatörvény, hogy amennyiben az ügyletet teljesítő adóalany behajthatatlan követelés címén utólag csökkenti az adóalapját, ez a vevő szempontjából az eredetileg levonható előzetesen felszámított adó összegét meghatározó tényezők utólagos változásának minősül.

Az áfatörvény a levonható adó utólagos módosulásának elszámolására vonatkozó, jelen esetben is alkalmazandó rendelkezése ^[24] alapján, ha a levonható előzetesen felszámított adó összegét meghatározó tényezőkben utólag, az adólevonási jog keletkezését követően változás következik be, és ennek eredményeként az eredetileg levonható előzetesen felszámított adó összege csökken, az adóalany a különbözetet abban az adómegállapítási időszakban köteles a fizetendő adó összegét növelő tételként figyelembe venni, amelyben a változás bekövetkezik. **Ebből következően a partner (a vevő) az eredetileg levonható előzetesen felszámított adónak a csökkenését ebben az esetben - fizetendő adót növelő tételként - az adóalapcsökkentést érintően kapott értesítés időpontját tartalmazó adómegállapítási időszakban köteles**

bevallani.

Fontos feltétel továbbá, hogy a partner (a vevő) e különbözet elszámolásakor köteles a bevallással egyidejűleg az erre a célra rendszeresített nyomtatványon, az áfabevallásban, annak erre szolgáló nyomtatvány-részében nyilatkozni

- a különbözet összegéről, valamint
- az ügyletet teljesítő adóalany nevééről és adószámáról, aki (amely) e különbözet alapjául szolgáló, behajthatatlan követelés címén az adóalap-csökkentést elszámolta.

Ha a behajthatatlan követelésként elszámolt ellenértéket akár részben, akár egészben, utólag a partner bármely oknál fogva mégis megtéríti az értékesítést teljesítő félnek, akkor ez számára (vevőként) is maga után vonja az adózásbeli következmények érvényesítését. Ezt úgy számolhatja el, hogy a levonható előzetesen felszámított adó - értesítés alapján történt - utólagos csökkenése miatti fizetendő adót növelő tétel elszámolását tartalmazó adóbevallást önellenőrzés keretében helyesbíti.

IV. Hatályba lépés, átmeneti rendelkezés

A behajthatatlan követelés címén történő adóalap-csökkentésre, valamint ehhez kapcsolódóan az eredetileg levonható adó utólagos korrekciójára vonatkozó rendelkezések 2020. január 1-jén lépnek hatályba. Főszabály szerint az erre a napra vagy ezt követő időpontra eső teljesítési időponttal megvalósuló ügyletek esetében alkalmazható az adóalap ilyen jogcímen történő csökkentése, és végzendő el az eredetileg levonható adó utólagos korrigálása is a vevő részéről.

Átmeneti szabály rögzíti ^[25], hogy az új rendelkezések **azokban az esetekben is alkalmazhatóak**, amikor a behajthatatlan követelésként történő elszámolás alapjául szolgáló termékértékesítés, szolgáltatásnyújtás **teljesítésének időpontja 2020. január 1. napját megelőzi, de 2015. december 31. napját követő időpontra esik.**

Vagyis lehetőség nyílik már 2016 évi teljesítések után is ilyen jogcímen az adóalapcsökkentés elszámolására az elévülési időre is figyelemmel, amennyiben annak az áfatörvényben előírt, előzőekben említett feltételei fennállnak.

^[1] A módosítást a 2019. évi LXXII. törvény iktatta be. A téma szempontjából meghatározó rendelkezések: az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII. törvény (áfatörvény) 77. § (7)-(10) bekezdései, 153/D. § (1) bekezdés a) pontja és (2) bekezdése, 259. § 3/A. pontja és

332. §-a.

[2] Áfatörvény 259. § 3/A. pontja.

[3] Áfatörvény 77. § (7) bekezdés a) pont.

[4] Áfatörvény 259. § 13. pontja.

[5] Áfatörvény 77. § (7) bekezdés b) pont.

[6] Áfatörvény 77. § (7) bekezdés c) pont.

[7] Ez alatt az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (Art.) 267. §-a szerinti tájékoztatási lehetőséget kell érteni.

[8] Áfatörvény 77. § (7) bekezdés d), e), f) pontok.

[9] Áfatörvény 77. § (7) bekezdés d) pont.

[10] Áfatörvény 77. § (7) bekezdés f) pont.

[11] Áfatörvény 77. § (7) bekezdés e) pont.

[12] Az Art. 266. § c) pont.

[13] Art. 263. §.

[14] Art. 264. §.

[15] Áfatörvény 77. § (7) bekezdés h) pont.

[16] Áfatörvény 77. § (7) bekezdés i) pont.

[17] Áfatörvény 77. § (9) bekezdés.

[18] Áfatörvény 77. § (8) bekezdés.

[19] Áfatörvény 259. § 3/A. pontjában meghatározott.

[20] Áfatörvény 153/B. §.

[21] Áfatörvény 77. § (9) bekezdés.

[22] Áfatörvény 77. § (10) bekezdése.

Ügyvezető: Nagy László
Székhely: 4026 Debrecen, Bethlen utca 10-12/C 3/17.
Telefonszám: +36 52 789 413, +36 30 967 6355
E-mail cím: pygmyteam@pygmyteam.hu

[23] Áfatörvény 153/D. § (1) bekezdés a) pontja.

[24] Áfatörvény 153/C. § (1) bekezdés c) pontja.

[25] Áfatörvény 332. §.

²¹ Szja törvény 1/A. § és 29/B. § (5) bekezdés.